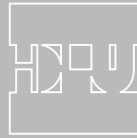

Galerija
Juraj
Klović
Rijeka

Snovi mjeseca i vode, instalacija

Rijeka
Verdijeva 19b
od 05.04
do 19.04.2016.

HRVATSKO
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMJETNIKA
RIJEKA

Melita Sorola Staničić
NESTAJANJE

Pretpostavlja se da je doživljaj vremena izuzetan dar, odlika što čovjeka čini drugačijim od ostalih bića. Ili točnije, dade se primijetiti da ga izražavanje vremenitosti čini posebnim. Iz toga možemo zaključiti kako je posrijedi posebna vrsta svijesti povezane s emotivnim doživljajem vlastite egzistencije i smještenosti u svijet. Tu smo sapeti u konačnosti, razapeti u trajanju. Na poligonu između početka i kraja. Osim što postoji kao osobno viđenje svijeta, objektivno vrijeme opstaje u dnevnom pretrčavanju piste od 24 sata. U umjetnosti se pojavljuje upravo takvo, dvojako: neumoljivo vrijeme koje klizi bez obzira na našu pažnju; kao nereflektirana realnost, ritam otkućaja srca. K tome se pridružuje materijalizacija osjetilnog doživljaja prolaznosti koja vodi dalje u mogućnost jasnijeg promišljanja. Za razliku od umjetničkih vrsta (videa i fotografije) koje neposredno dovode pokret, slikarstvo se bavi vremenom kao misaonom kategorijom, uzimajući vrijeme kao pogon i uzorak strukture. Zrcalno, proces slikanja pretakajući u doživljaj vremenitosti.

Jedna od zanimljivijih alegorija doživljaja vremena dala je egzistencijalistička filozofija Jeana Paula Sartrea (u romanu *Mučnina*), promatrajući ga kao tjeskobu, strepnju pred preuzimanjem odgovornosti za ostvarenje života. Težina projekta uspješnog ostvarenja života jest u njegovoj neizvjesnosti ispunjenja ideje napretka, koja se ukorjenila u sliku svijeta svakog pojedinca. Prožimajući sve sfere suvremenog života čovjeka, nužnost za promjenom diktira i umjetnosti koja joj je pružila otpor u više navrata. Kod nas jedinstveni primjer Julija Knifera koji je tijekom umjetničkog trajanja stvarao meandre. Slično se ponašao Roman Opalka koji je ideju vremenitosti iz slike u sliku prenosio zapisujući brojeve. Svaka nova slika nadovezivala se na prethodnu u neprekinutoj vezi nastavka procesa stvaranja (slike i umjetnosti u cjelini). I jedan i drugi podržavali su ideju preklapanja umjetničke i životne realnosti. Otpor protoku vremena potvrdili su otklanjanjem

ideje promjena kao preduvjeta napretka. Prakticirajući ponavljanje u kojem se eventualno može dogoditi promjena, ne po nužnosti, već slobodi. Promišljanje radnog procesa kao neprekinutog niza, ponavljanja u beskonačnost, teško je ocjeniti slučajnim pojavama. Čini se da su ipak bile odraz duha vremena. Negdje u isto vrijeme nastala je knjiga *Difference and Repetition* Gillesa Deleuzea kojom ponavljanje tumači kao proces koji nikad ne uspijeva proizvesti sasvim isto, već donosi stalne, pa makar minimalne promjene. Mogućnost da mislimo jezični paradoks kao stvarno stanje: repetitiju i promjenu u jedno, dozvoljava nam da takvim vidimo i svijet.

Bilježenje trenutka u stvaranju slike može značiti propuštanje protežnosti vremena, izjednačavanja svih trenutaka, ne prosuđujući. Potaknuta radom Romana Opalke, Melita Sorola Staničić slika ujedinjujući, spajajući disparatne procese: u vidu geste, potezom, izražava emociju, i usput bilježi datum. Arbitrarno u nizu, neodgonetnutom logikom. Sklona odstupanjima razne vrste –u određenim vremenskim periodima, nedosljedna u praćenju kronometarske hladne točnosti, već prepuštena subjektivnim dinamikama svakodnevice, ciklusa dana i noći, mjesečnice, započinje cjelinu s odlukom discipline, ali ne i pravilnosti. Radi se o isječcima iz života, s jednakom pažnjom baveći se svakom jedinicom - danom kada je upisala potez na papir.

Izložba u galeriji "Juraj Klović" donosi dva iskustva vremena. Na jednoj strani procesualnost sadržana u disciplini upisivanja datuma, na drugoj sveobuhvatnu sadašnjost, ili preciznije, nazočenje sadašnjosti. Gledateljeva impulzivnost teško će zamijetiti promišljenost slijeda događaja na svakoj slici; puno lakše na onima iz serije *Mjesečev san* ili ranijoj *Marubi*, gdje je proces zapisivanja dana najočitiji. Ipak, treba naglasiti da Melitin rad nije razrađeni grafikon bilježenja temporalnog. Prije bi mogli utvrditi djelomično kontrolirani proces u kojem se kroz gestu i ritam linearnog tijeka vremena

zamjećuje razlika, ona minimalna i nepredvidiva razlika - od danas do sutra, ili prekositra – sklona oscilacijama, emotivnim nepodudarnostima koju nosi raznovrsnost života.

Bilježenjem radnog procesa, autorica nastoji osvjestiti svaki pojedini trenutak. Potvrditi mu jednakovrijednost sa svim ostalima. Takva procesualnost bliska je Opalkinom potcjenjivanju promjene u kojem se skriva težnja k progresu, kao navodno prirodnoj nužnosti. Postavlja se pitanje, može li takvim stavom ukinuti osjećaj prolaznosti i nestajanja? U seriji crteža *Mjesečev san* u paru postavlja dva lista papira, od kojih je jedan strukturiran u pravilne kružnice pomno obilježenih poteza, dok drugi sadrži jedva vidljive, bijele petlje kružnih, vitičastih poteza, ili slobodno potegnutih linija po načelu

Melita Sorola Staničić rođena je 1964.godine u Rijeci. Od 1982. godine živi u Voloskom-Opatija. Završila je Srednju školu za kadrove u obrazovanju i kulturi u Rijeci.

1990. diplomirala je Likovnu kulturu na Pedagoškom fakultetu u Rijeci, s izbornim kolegijem-slikarstvo. Od 1994. članica je HDLU-a Rijeka i HZSU-a, sa statusom samostalne umjetnice.) 1995. završila je tečaj za light-design na Moving Academy for Performing Arts - Amsterdam – Zagreb.

Od 1996. osnivačica je i članica umjetničke udruge "Ura" (Badurina, Božić, Šikanja, Todorović). 1998. godine vodila je u ateljeu „Pašac“, sa Predragom Todorovićem i Marjanom Blažinom, radionicu za nadarene srednjoškolce - „Opažanje – izražavanje“. 2005. godine, u Voloskom, sa Darijom Žmak počinje voditi likovnu radionicu „Kreativna brodice“.

2007. godine upisala je magistarski studij na Akademiji za likovnu umjetnost i oblikovanje u Ljubljani, na odjelu - kiparstvo, mentor prof. Jože Barši, gdje je magistrirala 2012.

Kontinuirano se bavi umjetničkim radom te je izlagala na mnogim samostalnim i skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu. Radovi joj se nalaze u zbirci Muzeja za modernu i suvremenu umjetnost u Rijeci.

‘jedan list u jednom dahu’. Tako preklopljeni potvrđuju dva iskustva vremena - onog sada i onog prije ili poslije. Subjektivnost koju vrijeme nosi u sebi nemoguće je strukturirati u jednoznačan i saglediv okvir. Sloboda geste i kontrola analitične raščlambe, suprotna su i prijateljski nastrojena procesa ugrađena u percepciju vremena. Idući zadanim putem, nailazimo na slučajne prolaznike, znanice i nepoznate.

Sabina Salamon

„Vrijeme koje živimo i koje stvaramo, ujedno utjelovljuje naše progresivno nestajanje. Mi smo u isto vrijeme živi i pred licem smrti – to je misterij svih živih bića.“

Roman Opalka

MELITA SOROLA STANIČIĆ
Eugena Kumičića 4, 51410 Opatija
ATELJE adress : Uski prolaz 11 A, 51000 Rijeka
e-mail: melita.sorola@gmail.com
tel: +385 98 983 8061

Izdavač: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka
Rijeka, Korzo 28/II, Tel: 051/332-494, 338-809
Za izdavača: Damir Šegota
Organizator: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka
Oblikovanje kataloga: Branko Lenić
Tisak kataloga: Zambelli
Br. kataloga: 5 /16
Naklada: 100 komada

**Izložba je realizirana sredstvima:
Odjela gradske uprave za kulturu Grada Rijeke
Ministarstva kulture Republike Hrvatske
Županije primorsko-goranske**